

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม ความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการและเทคโนโลยี การปรับเปลี่ยนสังคมไปสู่ความเป็นสังคมใหม่ ประกอบกับแนวคิดใหม่ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการยกระดับการศึกษาและปฏิรูปการศึกษาให้มีคุณภาพและมีมาตรฐาน เป็นที่ยอมรับ อีกทั้งพระบาทบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 4 แนวทางการจัดการศึกษากำหนดไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคน มีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ จัดการศึกษาทั้ง การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัชญาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้จัดเนื่องหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความสนใจของผู้เรียน ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ กิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการไฟรื้ออย่างต่อเนื่องส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2551: 19-22) แต่เนื่องจากนักเรียนแต่ละคนมีธรรมชาติที่แตกต่างกัน ทั้งในด้านวัย ภูมิภาวะ ความต้องการ ความสนใจ ความสนใจ และวิธีการเรียนรู้รวมทั้ง มีการดำเนินชีวิตและสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน ซึ่งสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวล้วนมีผลกระทบต่อการเรียนรู้ ของนักเรียนทั้งล้วน ดังนี้ การจัดกระบวนการเรียนรู้โดยนักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม สร้างประสบการณ์ด้วยการปฏิบัติจริง มีความสุขในการเรียน เกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมาย และจะนำไปสู่การค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิตในที่สุด

สำหรับแนวทางการจัดการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้จัดการศึกษาให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 คือมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตโดยเชื่อว่า ทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ กระบวนการการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน

สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเติมตามศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552: 20)

นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนด การจัดการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ไว้ว่ามุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตให้พร้อมที่จะทำประโยชน์แก่สังคมตามบทบาทและหน้าที่ของตนเองในฐานะเป็นพลเมืองที่ดีตามระบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยจัดให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี จึงกำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ประกอบด้วย ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ งานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552: 4-5) ซึ่งกลุ่มสาระสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม เป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ การดำรงชีวิตของมนุษย์ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคลและการอยู่ร่วมกัน ในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อมการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เข้าใจถึงการพัฒนาเปลี่ยนแปลงตามบุคคล กาลเวลาตามเหตุปัจจัยต่าง ๆ สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552: 114)

กระทรวงศึกษาธิการ (2545: 31) ได้กำหนดไว้ว่า การจัดการศึกษาของไทยในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ต้องจัดให้เหมาะสมกับวัย และวุฒิภาวะของผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง พัฒนาขยายความคิดของตนเองจากความรู้ที่ได้เรียน โดยเรียนในส่วนกว้างและลึก ที่จัดในทุกภาคเรียนและชั้นปี โดยมีหลักการสำคัญคือจัดการเรียนการสอนที่มีความหมาย บูรณาการเน้นการพัฒนาค่านิยม จริยธรรม จัดการเรียนการสอนที่ท้าทายให้เกิดการเรียนรู้ ค้นหา เน้นการปฏิบัติด้วยวิธีการที่หลากหลาย มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับสถานการณ์ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความเจริญก้าวหน้าในด้านความรู้ เพื่อผู้เรียนและชุมชนอย่างแท้จริง มีการออกแบบและวางแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเหมาะสมสมดุลจัดการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงหลอมรวมเป็นหนึ่งเดียว โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ด้านต่างอย่างสมดุลจัดการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงหลอมรวมเป็นหนึ่งเดียว การเรียนรู้ วิธีการเรียนรู้ สาระหรือประสบการณ์ทั้งภายในกลุ่มสาระหรือระหว่างสาระอย่างกลมกลืน ผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่มีผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียน ได้เรียนรู้อย่างมีความสุข ได้ฝึกการคิด วิเคราะห์ ลงมือปฏิบัติจริง โดยเรียนรู้แบบองค์รวม เรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น และเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง

กิจกรรมเสริมหลักสูตรมีความสำคัญและจำเป็นมากในปัจจุบัน เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนอย่างเดียวไม่เพียงพอ ดังนั้นกิจกรรมเสริมหลักสูตรจึงเป็นส่วนเสริมการ

เรียนการสอน ช่วยให้ความมุ่งหมายของการศึกษารรลุผลสำเร็จอย่างสมบูรณ์ และจะเป็นวิถีทางที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดง才华ประสมการณ์ด้วยตนเอง

สุนันทา แซมเพชร (2547: 86) กล่าวถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น กือที่มาขององค์ความรู้ที่ทางงานขึ้นใหม่ที่ช่วยในการเรียนรู้ การแก้ปัญหา การจัดการและการปรับตัวในการดำเนินชีวิตของคนไทยลักษณะองค์รวมของภูมิปัญญา มีความเด่นชัดในหลายด้าน เช่น ด้านเกษตรกรรม ด้านอุตสาหกรรม และหัตถกรรม ด้านการแพทย์แผนไทย ด้านการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน ด้านศิลปกรรม ด้านภาษาและวรรณกรรม ด้านปรัชญา ศาสนา และประเพณี และด้านโภชนาการ

บทบาทในราโรงครูในปัจจุบัน มีความความสัมพันธ์กับวิธีชีวิตชาวพุทธ มีการเชื่อมโยงความสัมพันธ์มาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันอย่างเข้มข้น มิได้เสื่อมคลาย ด้วยความผูกพันระหว่างครูหมอนรา กับบุตรหลาน ความสนุกสนาน การคลี่คลายปัญหา และการรักษาความทุกข์ที่ชาวบ้านต้องพึงพาในราโรงครู ทำให้มองเห็นความสัมพันธ์ในรูปแบบลักษณะแบบพึงพาอาศัยกับวิธีชีวิตชุมชนที่ช่วยสร้างสถาบันครอบครัวระบบเครือญาติแบบ “ตาขายเดียวกัน” ให้มีความเข้มแข็ง ก่อเกิดความรักความสามัคคีระหว่างเครือญาติ เพราฯร่างทรงคนหนึ่งจะมีบรรดาครูหมอนเข้ามาประจำทับทิ雍 หลายท่านด้วยกัน มีทั้งครูหมอนที่อยู่ในตำนาน ครูหมอนที่เป็นบรรพบุรุษของลูกหลานและครูหมอนราที่ชุมชนให้ความเคารพนับถือ การยกโรงโนราเข้ามานั่งในครรภ์เป็นการรวมเครือญาติให้เข้ามาประกอบพิธีกรรม และการบอกเล่าทุกข์สุขให้ครูหมอนราได้รับรู้ ช่วยเหลือในการแก้ปัญหา นอกจากนั้นแล้ว ผู้คนในชุมชนได้แสดงออกถึงความสนุกสนานในการร่าเริง ความบันเทิงจากการแสดงในราโรงครูที่มีทั้งความสนุก บันเทิง ตื่นเต้น และสิ่งล้ำค่า ชุมชนยังมีความต้องการในการพابุตรหลานที่เป็นโรค เช่น เสน ปาน ไฟ ไข้ อุ้ง เป็นต้น นารักษาด้วยการให้เหี้ยบเสนอ จึงจะหายเป็นปกติ สิ่งเหล่านี้ได้กล่าวมาเป็นความสัมพันธ์กับวิธีชีวิตของชุมชนด้านพิธีกรรมภายในโรงโนราโรงครู

ปัจจุบันการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมเป็นสาเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงซึ่งไม่เพียงแต่เปลี่ยนแปลงเฉพาะโครงสร้างของสังคมเท่านั้น แต่ยังส่งผลกระทบให้ชีวิตของคนที่มีต่อวัฒนธรรมเกิดการเปลี่ยนแปลงไปและมีแนวโน้มลุกทำลายลง วัฒนธรรมตะวันตกโดยเฉพาะสืบสืบเพื่อความบันเทิงประเภทต่าง ๆ เช่น ภาพยนตร์ ดนตรี วิทยุ โทรทัศน์ วีดิทัศน์ ฯลฯ ได้แผ่ขยายเข้ามาในประเทศอย่างรวดเร็ว เกิดการยอมรับและกล่าวเป็นคำนิยมของความทันสมัยไม่เว้นแม้แต่สังคมชนบท รูปแบบของการพัฒนาชนบทตามแนวสังคมเมือง ได้นำคำนิยมของการสภาพความบันเทิงเข้าไปสู่กลุ่มนิยม “ลักษณ์อาอย่าง” หรือ “วัฒนธรรมกระแสหลัก” ทำให้กลุ่มนิยมสาวปฏิเสธภูมิปัญญาเดิมในท้องถิ่นและปฏิเสธที่จะสืบทอดวัฒนธรรมดั้งเดิมของตน เพราะมองว่าเป็นสิ่งเหลวไหลและล้ำสมัย “โนราโรงครู” ก็เช่นเดียวกันที่กลุ่มคนรุ่นใหม่ปฏิเสธที่จะฝึกซ้อมร้องรำหรือแม้กระทั่งปฏิเสธ

ที่จะศึกษาเรียนรู้ ของพิธีกรรมโโนรา โโรงครูจากอดีตสู่ปัจจุบัน มีแนวโน้มเลื่อนหายของพิธีกรรมโโนรา โโรงครู

ดังนั้นการนำกิจกรรมเสริมหลักสูตรในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง พิธีกรรมโโนรา โโรงครูมาใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อสืบทอดพิธีกรรม ในท้องถิ่นให้ดำรงคงอยู่สืบไป เป็นการสร้างความภาคภูมิใจแก่นักเรียนที่ได้เรียนรู้พิธีกรรมโโนรา โโรงครู โดยอาศัยบุคคล ซึ่งเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นวิทยากรบุคคลภายนอกมาช่วยเหลือในการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนจะทำให้นักเรียนเกิดความรักความศรัทธาต่อภูมิปัญญา มีความชื่นชอบ เห็นความสำคัญของการอนุรักษ์พิธีกรรมโโนรา โโรงครู เพราะพิธีกรรมโโนรา โโรงครูยังคงมีบทบาท และหน้าที่ต่อการตอบสนองความต้องการและช่วยแก้ไขปัญหาให้กับคนในสังคมทั้งด้านร่างกาย และจิตใจ รวมทั้งมีบทบาทสำคัญต่อระบบความเชื่อและความรู้สึกนึกคิดของประชาชนในภาคใต้ ปัญหาต่างๆ ของคนในสังคม ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และปัญหาอื่นๆ เช่น การเจ็บป่วย การขาดความมั่นคงในชีวิต ซึ่งในที่สุดได้กลายมาเป็นปัญหา ความเดือดร้อนทางใจ

ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นความจำเป็นในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับพิธีกรรมโโนรา โโรงครู เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง โดยอาศัยวิทยากรในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ โดยได้นำความรู้จากสาระการเรียนรู้ต่างๆ มาบูรณาการเข้าด้วยกันซึ่งสอดคล้องกับ เอกสารமูลของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยให้ความสำคัญ เกี่ยวกับจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย ที่ต้องการให้สถานศึกษาจัดการศึกษา โดยใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลางนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เข้ามาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือใช้เป็น แหล่งศึกษาค้นคว้าที่สามารถดึงดูดความสนใจของผู้เรียนให้ได้รับประสบการณ์ทั้งจากผู้รู้ สถานที่ พิธีกรรมและความเชื่อที่มีอยู่ในท้องถิ่นของตนเอง โดยผู้วิจัยนำรูปแบบการเรียนการสอนโดยยึด ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง: โมเดลซิปปา (ทิศนา แรมมณี, 2552: 282-284) และรูปแบบการเรียนการสอน ทักษะปฏิบัติของเดวีส์ (ทิศนา แรมมณี, 2552: 246-247) สร้างกิจกรรมเสริมหลักสูตรเรื่อง พิธีกรรม โโนรา โโรงครูและทดลองใช้สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดคงคาสวัสดิ์ ดำเนินงาน เขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3 ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะการปฏิบัติ เพื่อให้เห็นคุณค่า ภาคภูมิใจ และรักท้องถิ่นของตนเอง โดยใช้ความเชื่อของภูมิปัญญาท้องถิ่นใน พิธีกรรมโโนรา โโรงครูเป็นแนวทางการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเรื่อง พิธีกรรมโโนรา โโรงครูและ ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเรื่อง พิธีกรรมโโนรา โโรงครูในครั้งต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เรื่อง ผลการใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตร เรื่อง พิธีกรรมโนรา โโรงครูที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีวัตถุประสงค์เพื่อ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังการใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตร ดังนี้

1. เพื่อเปรียบเทียบความรู้ เรื่อง พิธีกรรมโนรา โโรงครูของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังเรียนกิจกรรมเสริมหลักสูตร
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการรำโนราของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลัง เรียนกิจกรรมเสริมหลักสูตร
3. เพื่อศึกษาเจตคติต่อการเรียนพิธีกรรมโนรา โโรงครูของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนกิจกรรมเสริมหลักสูตร

สมมติฐานการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีสมมติฐานการวิจัยดังนี้

1. ความรู้เรื่องโนรา โโรงครูของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กิจกรรมเสริมหลักสูตรสูง กว่าก่อนเรียนด้วยกิจกรรมเสริมหลักสูตร
2. นักเรียนมีทักษะการรำโนราหลังเรียนด้วยกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยใช้พิธีกรรม โนรา โโรงครูสูงกว่าก่อนเรียนกิจกรรมเสริมหลักสูตร

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นวิจัยกึ่งทดลอง ใช้หน่วยการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กิจกรรมเสริมหลักสูตรเรื่อง พิธีกรรมโนรา โโรงครู สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยตามข้อต่อไป การวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 1.1 ประชากร ได้แก่นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียน เครือข่าย สะกอม อำเภอ อำเภอ จังหวัดสงขลา

1.2 กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดคงคาสวัสดิ์ จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบแบนเจาะจง โดยพิจารณาจากนักเรียนที่มีความรู้พื้นฐานการรำในรา

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเนื้อหาของหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง พิธีกรรมในราโรงครู ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับพิธีกรรมในราโรงครู ดังนี้

- 2.1 ประวัติพิธีกรรมในราโรงครู
- 2.2 รูปแบบของโนราโรงครูและวัตถุประสงค์ของโนราโรงครู
- 2.3 ขั้นตอนการประกอบพิธีกรรมในราโรงครู
- 2.4 ท่ารำและกลอนโนราในการประกอบพิธีกรรมในราโรงครู

3. ตัวแปรที่จะศึกษา

- 3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เรื่อง พิธีกรรมในราโรงครู
- 3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง พิธีกรรมในราโรงครู สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยพิจารณาจาก 3 ด้าน คือ
 - 3.2.1 ความรู้ เรื่อง พิธีกรรมในราโรงครู สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
 - 3.2.2 ทักษะในการรำท่าโนราประกอบพิธีกรรม
 - 3.2.3 เจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยกิจกรรมเสริมหลักสูตร เรื่อง พิธีกรรมในราโรงครู

4. ระยะเวลาที่ใช้

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ โดยใช้เวลา 2 สัปดาห์ วันละ 3 ชั่วโมง ทั้งในเวลาเรียนรวม 12 ชั่วโมง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เรื่อง ผลการใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตร เรื่อง พิธีกรรม โภราโรงครูที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้กำหนด กรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

กิจกรรมเสริมหลักสูตร	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง พิธีกรรมโภราโรงครู สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
รูปแบบการสอนชิปปา ใช้สอนในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1-6	
ข้อที่ 1 การทบทวนความรู้เดิม ข้อที่ 2 การแสวงหาความรู้ใหม่ ข้อที่ 3 การศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม ข้อที่ 4 การแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม ข้อที่ 5 การสรุปและจัดระเบียบความรู้ ข้อที่ 6 การปฏิบัติและ/หรือการแสดงผลงาน ข้อที่ 7 การประยุกต์ใช้ความรู้	1. ความรู้ เรื่อง พิธีกรรมโภราโรงครู 2. ทักษะในการรำทำโนราในประกอบพิธีกรรม 3. เจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วย กิจกรรมเสริมหลักสูตร เรื่อง พิธีกรรมโภราโรงครู
รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเด็ก ใช้สอนในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7	
ข้อที่ 1 ขั้นสาขิตทักษะหรือการกระทำ ข้อที่ 2 ขั้นสาขิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ข้อที่ 3 ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ข้อที่ 4 ขั้นให้เทคนิควิธีการ ข้อที่ 5 ขั้นให้นักเรียนเชื่อมโยงทักษะย่อย ๆ	

ภาค 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่

1. กิจกรรมเสริมหลักสูตรเรื่องพิธีกรรมโนราโรงครุ หมายถึงกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตรเรื่อง พิธีกรรมโนราโรงครุที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง: ไมเดลซิปป้า และรูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเครื่องดื่มน้ำ

1.1 รูปแบบการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง: ไมเดลซิปป้า (CIPPA Model) หมายถึง การขัดกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะที่ให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง และต้องพึ่งการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน บุคคลอื่นๆ หากผู้เรียนอยู่ในสภาพที่มีความพร้อมในการรับรู้ และเรียนรู้ มีประสิทธิภาพการรับรู้ที่ดีนั่นตัว ไมเลือยชา ซึ่งสิ่งที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนอยู่ในสภาพดังกล่าวได้ก็คือ การให้มีการเคลื่อนไหวทางกาย อ่าย่างเหมาะสม รูปแบบการเรียนการสอนประกอบด้วยขั้นตอนดำเนินการ 7 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 การทบทวนความรู้เดิมขั้น หมายถึง การดึงความรู้เดิมของผู้เรียนในเรื่องที่จะเรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิมของตน ซึ่งผู้สอนอาจใช้วิธีการต่าง ๆ ได้อ่าย่างหลากหลาย

ขั้นที่ 2 การแสวงหาความรู้ใหม่ หมายถึง การแสวงหาข้อมูลความรู้ใหม่ของผู้เรียนจากแหล่งข้อมูลหรือแหล่งความรู้ต่าง ๆ ซึ่งครูอาจจัดเตรียมมาให้ผู้เรียนหรือให้คำแนะนำเกี่ยวกับแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนแสวงหาด้วยตนเอง

ขั้นที่ 3 การศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่/และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม หมายถึง ผู้เรียนจะต้องศึกษาและทำความเข้าใจกับข้อมูล/ความรู้ที่นำมาให้ผู้เรียนจะต้องสร้างความหมายของข้อมูล/ประสบการณ์ใหม่ ๆ โดยใช้กระบวนการคิด กระบวนการกลุ่มในการอภิปรายและสรุปความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลนั้นๆ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการเชื่อมโยงความรู้เดิม

ขั้นที่ 4 การแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม หมายถึง ผู้เรียนอาศัยกลุ่มเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบความรู้ความเข้าใจของตนเอง รวมทั้งขยายความรู้ความเข้าใจของตนให้กว้างขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้แบ่งปันความรู้ความเข้าใจของตนแก่ผู้อื่น และได้รับประโยชน์จากการร่วมกัน

ข้อที่ 5 การสรุปและจัดระเบียบความรู้ หมายถึง การสรุปความรู้ที่ได้รับทั้งหมด ทั้งความรู้เดิมและความรู้ใหม่ และจัดสิ่งที่เรียนให้เป็นระเบียบเพื่อช่วยให้ผู้เรียนจำจัดสิ่งที่เรียนรู้ ได้ง่าย

ข้อที่ 6 การปฏิบัติและ/หรือการแสดงความรู้และผลงาน หมายถึง การให้ผู้เรียน ได้มีโอกาสแสดงผลงานการสร้างความรู้ของตนเองให้ผู้อื่นรับรู้ เป็นการช่วยให้ผู้เรียนได้ตอกย้ำ หรือตรวจสอบความเข้าใจของตนเองและช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ความคิดสร้างสรรค์ แต่หากต้อง มีการปฏิบัติตามข้อความรู้ที่ได้ ข้านี้จะเป็นข้อปฏิบัติ และมีการแสดงผลงานที่ได้ปฏิบัติตัวย

ข้อที่ 7 การประยุกต์ใช้ความรู้ หมายถึง การส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกฝนการนำ ความรู้ความเข้าใจของตนไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลายเพื่อเพิ่มความชำนาญ ความ เข้าใจ ความสามารถในการแก้ปัญหาและความจำในเรื่องนั้น ๆ หลังจากการประยุกต์ใช้ความรู้ อาจ มีการนำเสนอผลงานจากการประยุกต์อีกรึเปล่าได้ หรืออาจมีการนำเสนอผลงานในขันที่ 6 แต่นำมา รวมแสดงในตอนท้ายหลังขั้นการประยุกต์ใช้ได้ เช่นกัน

1.2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนรูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติองค์เวิส์ หมายถึง การจัดกิจกรรมที่ต้องดำเนินรูปแบบการเรียนรู้ของกลุ่มผู้เรียน รูปแบบนี้มุ่งช่วยพัฒนา ความสามารถด้านทักษะปฏิบัติของผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทักษะที่ประกอบด้วยทักษะย่อย จำนวนมาก กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ มี 5 ขั้น

ข้อที่ 1 ขั้นสาขิดทักษะหรือการกระทำ ขันนี้เป็นขันที่ให้ผู้เรียนได้เห็นทักษะ หรือ การกระทำที่ต้องการให้ผู้เรียนทำได้ในภาพรวม โดยการสาขิดให้ผู้เรียนดูทั้งหมดตั้งแต่ ต้นจนจบ

ข้อที่ 2 ขั้นสาขิดและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย เมื่อผู้เรียนได้เห็นภาพรวมของ การกระทำหรือทักษะทั้งหมดแล้ว ผู้สอนควรแยกทักษะทั้งหมดให้เป็นทักษะย่อย ๆ หรือแบ่งสิ่งที่ กระทำออกเป็นส่วนย่อย ๆ และสาขิดส่วนย่อยแต่ละส่วนให้ผู้เรียนสังเกตและทำตามไปที่ละส่วน อย่างช้า ๆ

ข้อที่ 3 ขันให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ผู้เรียนลงมือปฏิบัติทักษะย่อย โดยไม่มีการ สาขิดหรือมีแบบอย่างให้ดู หากติดขัดใดๆ ผู้สอนควรให้คำชี้แนะ และช่วยแก้ไขจนกระทั้งผู้เรียน ทำได้เมื่อได้แล้วผู้สอนจึงเริ่มสาขิดทักษะย่อยล่วงต่อไป และให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อทั้งหมดนั้นทำ ได้ทำเช่นนี้เรื่อยไปจนกระทั้งครบถ้วนส่วน

ข้อที่ 4 ขันให้เทคนิควิธีการ เมื่อผู้เรียนปฏิบัติได้แล้ว ผู้สอนอาจแนะนำเทคนิค วิธีการที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถทำงานนั้นได้ดีขึ้น เช่น ทำได้สวยงามขึ้น ทำได้รวดเร็วขึ้น ทำได้ ง่ายขึ้น หรือสิ่งเปลี่ยนน้อยลง เป็นต้น

ข้อที่ 5 ขันให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อย ๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์ เมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติแต่ละส่วนได้แล้ว จึงให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ๆ ต่อเนื่องกันตั้งแต่ด้านจบ และฝึกปฏิบัติหลาย ๆ ครั้งจนกระทั่งสามารถปฏิบัติทักษะที่สมบูรณ์ได้อย่างชำนาญ

2. ผลการใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตร เรื่อง พิธีกรรมในราโรงครู หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนประกอบด้วย

2.1 ความรู้ เรื่อง พิธีกรรมในราโรงครู หมายถึง ความรู้ของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมเสริมหลักสูตร เรื่อง พิธีกรรมในราโรงครู มีขอบข่ายเนื้อหาดังนี้ 1) ความเป็นมาของในราโรงครูและวัฒนธรรมคุณค่าของในราโรงครู 2) รูปแบบของพิธีกรรมในราโรงครู 3) องค์ประกอบของพิธีกรรมในราโรงครู 4) ความเชื่อเกี่ยวกับพิธีกรรมในราโรงครู 5) ขั้นตอนการจัดพิธีกรรมในราโรงครู 6) ศัพท์ที่ควรรู้เกี่ยวกับพิธีกรรมในราโรงครู 7) กลอนและทำรำในพิธีกรรมในราโรงครู ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 46 ข้อ

2.2 ทักษะการรำ หมายถึง ความสามารถในการรำในราประกอบพิธีกรรมในราโรงครู โดยประเมินเป็นรายกลุ่ม โดยกำหนดรายการประเมิน ได้แก่ 1. ช่วงลำดับ 2. ช่วงวงหน้า 3. การย่อตัว 4. ส่วนกัน 5. การเคลื่อนไหว และแบ่งเกณฑ์การประเมินเป็น 4 ระดับ ดังนี้ 4 หมายถึง ดีมาก 3 หมายถึง ดี 2 หมายถึง พอดี 1 หมายถึง ปรับปรุง

2.3 เจตคติต่อการเรียนพิธีกรรมในราโรงครู หมายถึง ความรู้ลึกชอบของนักเรียนที่มีต่อ พิธีกรรมในราโรงครู ในด้านสาระการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียน การสอนและด้านการวัดผลและประเมินผล

3. พิธีกรรมในราโรงครู หมายถึง การจัดพิธีกรรมเพื่อเชิญครูหรือบรรพนธุ์ของโนรามายังโรงพิธี เพื่อรับการเช่นสังเวย รับของแก่บุน และเพื่อครอบเกริดหรือผูกผ้าแก่โนรานในคณะของตน ด้วยเหตุที่ต้องทำการเชิญครูมาเข้าทรง (หรือมา "ลง") ยังโรงพิธี จึงเรียกพิธีกรรมนี้อีกชื่อหนึ่ง คือ "โนราลงครู"

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผู้วิจัยได้แบ่งประโยชน์ของการวิจัยออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. ได้กิจกรรมเสริมหลักสูตรเรื่อง พิธีกรรมในราโรงครู ในการอนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นภาคใต้กับการเรียนการสอนใหม่ประสิทธิภาพมากขึ้น

2. นักเรียนเห็นคุณค่า หวานแหวน ภูมิปัญญาและพิชีกรรมในห้องถินของตนเอง และสถานศึกษามีหลักสูตรสถานศึกษาที่มีกิจกรรมเสริมหลักสูตร ที่สอดคล้องกับความสนใจความต้องการของชุมชนและผู้เรียน
3. เป็นแนวทางสำหรับครูในการจัดการเรียนรู้โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับแนวการจัดการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษา

